

УДК 65.012.8.003.2

Грінка Т.І.,

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки праці та менеджменту

Кіровоградський національний технічний університет

Проблеми впровадження контролінгу в систему фінансово-економічної безпеки підприємства

Для забезпечення високого ступеня захищеності суб'єкта господарювання, проявом чого є досягнення оптимального рівня фінансово-економічної безпеки підприємства, необхідним є залучення сучасних дієвих механізмів та інструментів управління. Саме таким комплексним інструментом виступає контролінг.

Особливості впровадження контролінгу в різні сфери діяльності розглянуті в роботах таких дослідників: Р. Каплана, Р. Манна, Д. Нортон, Д. Парментер, Х. Й. Фольмута, Р. Фрейзера, Д. Хана, Д. Хоупа та інших. У вітчизняній літературі можна відзначити роботи Е. Ветлужских, Н. Данилочкіна, Н. Іванової, А. Кармінського, С. Сулоєва, С. Фалько та інших.

Проблемами поєднання контролінгу та фінансово-економічної безпеки досі займається небагато вчених, тому загальні теоретичні та методичні основи поєднання контролінгу та економічної безпеки підприємства ще розроблено недостатньо.

Необхідність появи на сучасних підприємствах контролінгу пояснюється такими причинами: підвищення нестабільності зовнішнього середовища ставить додаткові вимоги до системи управління підприємством; зміщення акценту з контролю минулого на аналіз майбутнього; підвищення швидкості реакції на зміни зовнішнього середовища, підвищення гнучкості підприємства; необхідність продуманої системи дій із забезпечення життєздатності підприємства та запобігання кризових ситуацій; наявність великої кількості інформації, але відсутність релевантної інформації вимагає побудови спеціальної системи інформаційного забезпечення управління; прагнення до синтезу діяльності.

Проведені дослідження показали, що впровадження системи контролінгу на вітчизняних підприємствах перебуває у проектному стані. Пов'язано це з відсутністю спеціальних служб, які б мали час і можливість проводити детальний аналіз економічних і фінансових показників діяльності підприємства з метою управління його прибутковістю. До того ж запровадженню контролінгу заважають дві групи чинників: недосконалість самої моделі й соціально-психологічні фактори. Джерела групового опору: інерція структур; групова інерція; загроза статусу групи; небезпека відносинам влади, що склалися всередині підприємства; загроза порядку розподілу ресурсів, що встановився на підприємстві; інформаційний фільтр в організації.

Враховуючи вищесказане, пропонується така послідовність робіт із впровадження системи контролінгу в систему фінансово-економічної безпеки підприємства:

- проведення комплексного дослідження наявної системи планування фінансів та обліку витрат на підприємстві.
- розробка методичних положень для збору даних службою контролінгу на підприємстві.
- впровадження системи збору даних для служби контролінгу (організаційні та методичні аспекти).

- початок регулярної роботи системами контролінгу зі збору та обробки фактичної інформації.

- розробка методичних положень для перетворення системи планування на підприємстві.

- розробка пропозицій з оптимізації бізнес-процесів і документообігу на підприємстві.

Отже, впровадження контролінгу в систему забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства дозволить своєчасно виявляти проблемні аспекти діяльності підприємства та розробляти дієві заходи для стабілізації ситуації.

Стратегія забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства на засадах контролінгу, враховуючи її комплексний характер, буде визначати напрями дій керівництва в умовах нестабільної економічної ситуації, серед яких можна відзначити:

- організацію проведення постійного моніторингу фінансового стану з метою раннього діагностування кризових явищ, що може забезпечувати відділ контролінгу на підприємстві;

- оцінку потенційних можливостей (зовнішніх і внутрішніх) щодо подолання загрози фінансової кризи;

- визначення переліку заходів щодо запобігання фінансовим небезпекам;

- оцінку ефективності планованих заходів з точки зору нейтралізації небезпек;

- оцінку вартості пропонованих заходів, терміни реалізації, очікувані результати фінансової стабілізації.

В межах забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва на засадах контролінгу необхідно виділяти два окремі напрями: тактичний та стратегічний контролінг, принципова відмінність яких полягає у орієнтації на різні цілі та різні часові горизонти, однак тактичні заходи із забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства повинні бути підпорядковані єдиній стратегічній меті.

Список літератури:

1. Белоусова І.А. Модернізація системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності в процесі управління витратами: Дис... д-ра екон. наук: спец. 21.04.02 “Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності”. – К., 2010. – 356 с.
2. Необхідність використання контролінгу в управлінні підприємством: Матер. міжнар. Наук.-практ. конф. “Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю і аналізу в умовах глобальних економічних змін” (Полтава, 7-8.10.2010). – Полтава: АСМІ, 2010. – 500 с.
3. Полтініна О.П. Забезпечення ефективності фінансової діяльності на основі контролінгу в системі забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. - № 39. – С. 64-67.
4. Сопко В.В., Ромашко О.Н. Контролінг як засіб забезпечення системи економічної безпеки підприємства // Актуальні проблеми економіки. – 2012. - №2(128). – С. 176-179.
5. Управління фінансово-економічною безпекою: Навч. посібник / О. А. Кириченко, С. М. Лаптев, П. Я. Пригунов, О. І. Захаров. – К.: Дорадо-друку, 2010. – 480 с.
6. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Пер. с нем. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 739 с.